

Eelnõu koostamise ajal laekunud ettepanekud

Nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Eelnõu koostaja seisukohad/vastused
Advokatuur		
1.	<p>Äriregistris olev tegelike kasusaajate raporteerimine: tuleb õigusaktidega määrata selgelt vastutav institutsioon, kes tegeleb nende andmete õiguse kontrolliga ja andmete esitajatelt tõeste andmete nõudmisega ning ajakohastamisega. Kohustatud subjektidel peab olema õigus andmetele tugineda.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Eelnõuga on kavandatud nn hoiatusmäärke mehhanism (§ 78¹) andmete kvaliteedi parandamiseks, mille osas ootame tagasisidet. (Direktiivi art 30 lg 4: „Liikmesriigid nõuavad, et lõikes 3 osutatud keskregistris hoitav teave oleks piisav, täpne ja ajakohastatud, ning kehtestavad selleks vajalikud mehhanismid. Sellised mehhanismid sisaldavad nõuet, et kohustatud isikud ja kohasel juhul pädevad asutused niivõrd, kui võrd see nõue ei takista nende ülesannete täitmist, annaksid teada kõigist lahknevustest, mille nad leiavad keskregistris oleva tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe ja nendele kättesaadava tegelikult kasu saavaid omanikke käsitleva teabe vahel. Teatatud lahknevuste korral tagavad liikmesriigid, et võetakse asjakohaseid meetmeid lahknevuste õigeaegseks lahendamiseks ning et kohasel juhul tehakse seniks keskregistrisse vastav märke“).</p> <p>Direktiivi artikli 30 lõike 8 kohaselt: <i>„Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud ei toetu ainult lõikes 3 osutatud keskregistrile, et rakendada kliendi suhtes hooldusmeetmeid koosõlas II peatükiga. Neid meetmeid rakendatakse riskipõhise lähenemisviisi kasutades.“</i></p> <p>Seega ei saa ette näha, et kohustatud isikuil oleks tegelike kasusaajata osas õigus tugineda üksnes registri andmetele.</p>
2.	<p>Hooldusmeetmete rakendamiseks, eelkõige taustakontrolli teostamiseks peab olema riigi poolt rahastatud professionaalselt mehitatud kompetentsikeskus, kelle kaudu saavad eraõiguslikud kohustatud isikud kontrollida klientide tausta ja saaks nendele andmetele ka tugineda. Hangude ja rehadega võitlus tuleb lõpetada ja võtta erasektorilt administratiivset koormust vähemaks. See eeldab hüppeliselt suuremat panust riigi poolt vastava kompetentsi loomiseks ja rahastamiseks, nii vahendite kui inimressursi näol.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Taustakontrolliga saavad esmajoonel tegeleda eraõiguslikud teenusepakkujad, nt krediidibürood. Krediidibüroode tegevusele kohase õigusliku raamistiku andmiseks on Rahandusministeerium koostamas väljatöötamiskavatsust (nn positiivse krediidiregistri loomine).</p>

		<p>Riigipoolse panuse suurenemine on vajalik juba eelnevas punktis viidatud mehhanismi käivitamiseks.</p> <p>Rõhutame ka, et avalikku korda ähvardava ohu tõrjumine on esimeses järjekorras ohu tekkimise eest vastutava isiku enese ülesanne. RahaPTS-is toodud kohustatud isikutel on tulenevalt nende nõ „uksehoidja“ seisundist nn seisundivastutus/käitumisvastutus. Lähenemine „sotsialiseerime kulud, privatiseerime tulud“, ei ole jätkusuutlik.</p> <p>Põhiõiguste kontekstis peame ebasoovitavaks, et riik asuks oma kodanikele määrama usaldusväärse reitingut vms.</p>
3.	Turvatsooni kontseptsioon: asjakohaselt kontrollitud isik peab saama teatud perioodil majandusruumis liikuda ja tegutseda ilma pidevate taustakontrollideta, kui tal on vastav taustakontroll professionaalselt tehtud (nt riikliku kompetentsikeskuse poolt, pankade poolt). Kohustatud subjektid peavad sama sellele tugineda teatud aja vältel ilma kohustuseta omalt poolt üle kontrollida.	<p>Antud selgitus.</p> <p>Ettepanek on kooskõlas riskipõhise lähenemisviisiga, millest hoolsusmeetmete kohaldamisel tulekski lähtuda.</p> <p>(Info)tehnoloogilised lahendused selle lähenemise tõhusaks rakendamiseks tuleb välja töötada taustakontrolli teenuse pakkujal.</p>
4.	Hoolsusmeetmete rakendamine peab olema täies mahus sisseostetav , kui kohustatud subjekt soovib selliselt oma tegevust korraldada. Täna seadus piirab osade hoolsusmeetmete rakendamise sisseostmist professionaalsetelt teenuseosutajatelt.	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Seadus võimaldab edaspidi sisse osta ka teabe hankimist asjaolu kohta, kas isik on riikliku taustaga isik, tema pereliige või tema lähedaseks kaastöötajaks peetav isik (§ 20 lg 1 p 5).</p> <p>Ärisuhte seiret (§ 20 lg 1 p 6) ei saa väline teenusepakkuja mõistetavail põhjustel kohustatud isiku eest teha.</p>
5.	Taustakontrolli info liikumine peab olema kohustatud subjektide vahel tagatud: täna nt pangad ei anna infot kohustatud isikutele kliendi taustakontrolli kohta, väites et seda takistab pangasaladuse regulatsioon. Pole põhjendatud vastavat AML infot kinni hoida ja sundida kliente esitama igale poole andmeid mitmekordselt. Seega on vaja selgemat erandit, et AML info edastamine kohustatud subjektile on lubatav.	Arvestatud, vastavalt täiendatud §-i 16.
6.	Seaduses puuduvad selged kriteeriumid, millal on kohustatud isik hoolsuskohustusi piisavalt täitnud ja millal mitte. See on toonud kaasa over-compliance probleemi. Olukorra parandamiseks peavad olema esiteks, selgemad kriteeriumid seaduses ja teiseks, järelevalve poolt selged näidiskorrad igale sektorile, mis annavad kindluse, mis on see tase,	<p>Antud selgitus.</p> <p>Hoolsusmeetmete rakendamine peab toimuma riskipõhiselt.</p> <p>Riskide hindamisel tuleb lähtuda riiklikust riskihinnangust (§ 11, samuti kohustatud isiku sisemisest riskihinnangust (§ 13).</p> <p>Sektoraalsete näidiskordade koostamine väljub käesoleva eelnõu raamidest, kuid on selgelt järelevalveasutuste ülesanne.</p>

	mille tegemisel ei ole vaja karta sanktsioonide rakendamist kohustatud subjekti suhtes.	
7.	Rahapesu tõkestamise reeglitega seonduv vastutuse risk on muutunud liiga suureks, mis toob kaasa keskendumise oma vastutuse välistamisele selle asemel, et sisuliselt võidelda rahapesu vastu. Vastutuse riski ja ärist saadava kasu suhe muudab turvalise finantsüsteemi mittekättesaadavaks väikestele ja välismaise taustaga isikutele. Sellest tulenevalt peaks olema suund, et mitte suurendada sanktsioone kohustatud isikutele, vaid abistada neid oma kohustuste täitmisel tõhusamalt.	Mittearvestatud. Sanktsioonide määramisel tuleb arvesse võtta direktiivi artikleid 58–59, mis mh nõuavad, et rahaliste karistuste maksimaalne suurus peab ulatuma vähemalt 1 000 000 euronit (krediidi- ja finantseerimisasutuste puhul 5 000 000ni või 10 %-ni aastasest kogukäibest).
8.	Mitte ühtegi rahapesu tõkestamise teemalist seaduseelnõu ei tohi vastu võtta ilma 1) eelneva väljatöötamiskavatsuse ja 2) põhjalike akadeemiliste õiguslike ja majandusteaduslike analüüsideta.	Antud selgitus. Käesoleva eelnõu ettevalmistamisel on lähtutud HÕNTE regulatsioonist, mis võimaldab väljatöötamiskavatsusest loobuda, kui eelnõu käsitleb Euroopa Liidu õiguse rakendamist (§ 1 lg 2 p 2). Teiste võimalike eelnõude menetlemise teemalised ettepanekud väljuvad käesoleva eelnõu raamidest.
Advokatuuri äriõiguse komisjon		
9.	Kasusaajate määramise süsteemi muutmine Soovitame muuta kasusaajate määramise süsteemi selliselt, et juhul, kui ühingul puuduvad tegelikud kasusaajad või neid ei ole võimalik kindlaks teha, siis ei märgitaks tegelikeks kasusaajateks juhtorgani liikmeid vastavalt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi: RahaPTS) § 9 lg 4 kohaselt, vaid tehtaks registrisse vastav märge tegelike kasusaajate puudumise kohta. Andmete esitamise eest on vastutav juhatuse liige ning seega on juhatuse vastutav ka selle eest kui ta deklareerib, et tegelikud kasusaajad seaduse mõttes puuduvad. Hetkel tuleb märkida registrisse juhtorgani liikmed, mis on aga väga eksitav ning juhtorgani liikmed on kättesaadavad registrikaardilt ka ilma lisakande tegemiseta. Selline võimalus on mitmes riigis, nt Lätis ja Rootsis ning sellist lahendust võimaldab EL seadusandlus. Hetkel kehtiv juhatuse liikmete dubleerimise kohustus ei anna mingit lisandväärtust ning suurendab ebaselgust ning	Mittearvestatud. Tegeliku kasusaaja määramine toimub nii Direktiivi kui FATF juhiste kohaselt kolmeastmelise testina (vt http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf , <i>interpretive note to Recommendation 10: CDD for legal persons and arrangements</i>). Selle kohaselt, kui ei leidu isikut, kellele oleks ühingu piiisavalt suur osalus või kes teostaks selle üle valitsevat mõju mõnel muul moel, loetakse tegelikuks kasusaajaks juhtorgani liige. Niisiis ei saa tegelik kasusaaja ühingul kunagi „puududa“. Rootsi vastavast registrit (https://bolagsverket.se/en/us/about/beneficial-ownership-register/beneficial-ownership-and-how-it-affects-foreign-legal-entities-which-have-activities-in-sweden-1.15232) nähtub, et Rootsi on läinud direktiiviga nõutavast kaugemale, nõudes tegelike kasusaajate info

	<p>ettevõtjate halduskoormust. Kui Rahandusministeerium mingil põhjusel seda ettepanekut ei pea võimalikuks toetada, siis palume sellest meid põhjatatult informeerida ja kaaluda vähemalt alljärgnevate muudatuste tegemist.</p>	<p>esitamist ka Rootsis tegutsevatest välisriigi äriühingutelt. Üksnes viimastele on jäetud ka võimalus tegelik kasusaaja registreerimata jätta, kui teda tuvastada ei õnnestu.</p>
10.	<p>Emaühingu juhtorgani liikmete märkimine registrisse tegelike kasusaajatena. RahaPTS § 9 lg 4 kohaselt, kui ühingul puudub tegelik kasusaaja, siis käsitatakse tegeliku kasusaajana sellist füüsilist isikut, kes on kõrgema juhtorgani liige. Rahandusministeeriumi juhises on seda sätet tõlgendatud nii, et registreerima peab kontrolliva emaühingu (või sellest veel kõrgemal asuva emaühingu) juhtorgani liikmed, mitte raporteeriva ühingu enda juhtorgani liikmed. Selline tõlgendus ei põhine seaduse sõnastusel ning ei lähe kokku ka teiste EL liikmesriikide tõlgendusega nimetatud sättest (nt Austria, Taani, Luksemburg jne), kes on tõlgendanud antud sätet nii, et registreerima peab raporteeriva ühingu (kelle kohta andmeid esitatakse) juhtorgani liikmed. Eriti on selline tõlgendus problemaatiline rahvusvaheliste korporatsioonide puhul, kus omanikestruktuurid on keerulised ning emaühingu juhtivorganite kohta andmete kogumine toob kaasa ebamõistliku halduskoormuse raporteerivale ühingule. Sellise tõlgenduse problemaatilisust on rõhutanud juba 7.11.2018 ka õiguskantsler Ülle Madise, kelle sõnul tekitab segadust riigisisese õiguse rakendamine rahvusvahelistele korporatsioonidele. Õiguskantsleri sõnul loetakse mujal tegelikuks kasusaajaks sellisel juhul näiteks tütarühingu juhtorgani liikmed kui kohapealsed tegelikku kontrolli omavad isikud. Problemaatiline on selline nõue ka seetõttu, et sisuliselt ei ole võimalik tagada selliste registriandmete õigsust, kuna emaühingu juhtorgani liikmed võivad muutuda ning tihti ei ole tütarühingul ülevaadet emaühingus toimunud muudatustest (osanike koosolek/aktsionäride koosolek toimub üldjuhul vaid üks kord aastas). Samuti ei ole praktilist vajadust emaühingu juhtorgani liikmete registrisse kandmisel, kuna emaühingu juhtorgani liikmed ei ole äriühingu tegelikud kasusaajad. Pigem tekitab selline nõue väärarvamist ja ebaselgust ning</p>	<p>Mittearvestatud</p> <p>Oleme seisukohal, et „lõpliku“ („<i>ultimate</i>“) kontrolli teostajaks ei saa üldjuhul pidada isikut, kes allub käsuahelas kellelegi teisele.</p> <p>Nagu eelpool õigesti välja tõite, on ühingu enese juhtorgani liikmed kättesaadavad registrikaardilt ka ilma lisakande tegemiseta ning nende dubleerimine ei annaks keerulise omandistruktuuriga rahvusvahelise korporatsioonide puhul kellelegi mingit lisandväärtust. Sel põhjusel peame õigeks lähenemist, mille kohaselt loetakse tegelikuks kasusaajaks kogu grupi emaettevõtte juhtorgani liikmed, ehkki mööname, et kõigi Euroopa riikide lähenemine pole selles osas ühtne.</p> <p>Siiski rõhutame, et tegelike kasusaajate raporteerimine toimub rahapesuvastase võitluse eesmärgil. Vastavalt rahvusvahelistele standarditele on selle tegevuse vundamendiks nn „tunne oma klienti“ nõuded/hooldsusmeetmed, mis hõlmavad arusaamise omandamist mitte üksnes kliendi tegelikest kasusaajatest, vaid ka (omandi)struktuurist (mis on mõistagi lahutamatu seotud tegeliku kasusaaja tuvastamisega), tegevusalast, tehingupartneritest, maksetavadest, kogemusest, varade päritolust jm. Ilma sellist arusaamist omandamata ja hoidmata on kohustatud isikuil keelatud ärisuhtesse astuda või tehinguid teha.</p> <p>Arusaadavalt ja vältimatult on nende nõuete järgimine seotud märkimisväärsete kuludega nii kohustatud isikutele kui ka nende klientidele.</p> <p>Arusaadav peaks olema ka see, et kui ühing ise ei suuda pidada arvestust oma tegelike kasusaajate üle või informeerida muudatustest oma</p>

<p>samuti suurendab bürokratlike sisutühjade toimingute hulka Eestis äri ajamisel.</p> <p>Seega on meie muudatusettepanek, et Rahandusministeeriumi juhises muudetak RahaPTS § 9 lg 4 tõlgendust selliselt, et tegelike kasusaajate puudumise puhul tuleb kasusaajaks lugeda raporteeriva ühingu juhtorgani liikmed. Selline tõlgendus läheb kokku seaduse sõnastusega ning enamuse teiste EL liikmesriikide tõlgendusega vastavast sättest. See võimaldaks hoida äriregistri vastavaid andmeid aktuaalsetena, luues võimaluse, et andmete uuendamine toimuks registris automaatselt, juhul kui ühingu juhtorgani liikmed muutuvad, ning et neid ei peaks ettevõtja ise sisestama olukorras, juhul kui ta märgib, et tegelikke kasusaajaid ei ole. See vähendaks oluliselt ühingu halduskoormust.</p>	<p>tütarettevõtjaid, pidades seda kohustust „ebamõistlikult koormavaks“, ei ole välisel kohustatud isikul hoolsusmeetmete edukaks rakendamiseks mingit lootust.</p> <p>Oleme siiski veendunud, et vastavate kontsernisest rutiinide loomisel kahaneb nii esialgne ebaselgus kui ka info ajakohasena hoidmise kulud.</p>
<p>11. Linnapea/vallavanema/ministri märkimine tegelikuks kasusaajaks.</p> <p>Samuti on arusaamatu Rahandusministeeriumi tõlgendus, mille kohaselt peaks juhul, kui ühingu omanikuks on linn või vald, märkima kasusaajaks linnapea või vallavanema ja valla- või linnavalitsuse liikmed. Sellisel tõlgendusel ei ole mingit praktilist väärtust, kuivõrd linnapea või vallavanem ja valla- või linnavalitsuse liikmed ei saa ega tohiks saada tegelikkuses ühingust mingit kasu ning selline määratlus on eksitav. Kuivõrd selliste andmete kogumine võib raporteerivale ühingule olla väga koormav (näiteks kui Berliini linna omandisse kuuluva korporatsiooni puhul peaks määrama Eestis asuva tütarühingu kasusaajaks Berliini linnapea ja linnavalitsuse liikmed), siis võib see muuta välismaistel ettevõtjatel Eestis tegutsemise väga keerukaks.</p> <p>Sarnane probleem on riigi omandisse kuuluvate ettevõtetega, kus tegelikuks kasusaajaks tuleb märkida valdkonna eest vastutav minister. Kuivõrd sellisel raporteerimisel puudub igasugune praktiline väärtus, siis on selline tõlgendus ebamõistlik.</p> <p>Ülaltoodud juhtudel soovime tegeliku kasusaaja määramisest loobuda või ette näha täiendav valikuvõimalus, kus on võimalik märkida kasusaajaks füüsilise isiku asemel omanikuks olev avalik õiguslik isik (nt linn või vald), piiramata seejuures sisestamisvõimalusi üksnes Eesti kohaliku omavalitsuse üksustega.</p>	<p>Arvestatud osaliselt – eelnõus parandatud tegeliku kasusaaja definitsioon.</p> <p>„Tegelikuks kasusaajaks“ loetakse eelnõu kohaselt füüsilist isikut, kes „omab lõplikku valitsevat mõju teise isiku üle“, seda ka juhul, kui ta sellest mingit isiklikku kasu ei saa.</p> <p>Ei direktiiv ega FATF standardid ei võimalda käesoleval ajal paraku jätta tegelikku kasusaajat määratlemata või määratleda teda üksnes avaõigusliku juriidilise isiku (linna, valla, riigina).</p> <p>Märgime ka, et AMLD V (art 14 (1)) nõuab, et kohustatud isikud hangiksid enne ärisuhte loomist alati registri väljavõtte kliendi tegelikke kasusaajaid puudutava infoga, mis tähendab, et ka juhul, kui Eesti selle info kogumisest ühepoolselt loobuks, põhjustaks see riigi/KOV ettevõtete jaoks eelduslikult probleeme ärisuhte loomisel välisriigi kohustatud isikutega, kellele samuti kehtib viidatud nõue.</p>

12.	<p>Sihtasutus ja mittetulundusühing</p> <p>Rahandusministeeriumi juhise kohaselt märgitakse SA puhul tegelikuks kasusaajaks isik, kellele vastavalt sihtasutuse põhikirjale võib sihtasutuse varast teha väljamakseid, kui selline isik (või isikud) on põhikirjas nimeliselt märgitud. Kui taolisi isikuid põhikirjas nimeliselt välja toodud pole, märgitakse tegelikeks kasusaajateks juhatuse ja nõukogu liikmed. Sarnaselt tuleb MTÜ puhul märkida tegelikeks kasusaajateks juhatuse liikmed.</p> <p>MTÜ ja SA temaatikat on korduvalt ajakirjanduses käsitletud. Palume kaaluda MTÜ ja SA puhul sellise nõude kaotamist. Sellist nõuet ei ole mitmetes riikides (nt. Luksemburg).</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Direktiiv ei võimalda taolise erandi tegemist. On tõsi, et Eesti on andmete esitamise kohustusest vabastanud nt hoone- ja korteriühistud, milleks direktiiv samuti alust ei anna. See on siiski sisuliselt põhjendatud asjaoluga, et liikmelisus neis ühistutes on seotud kinnisasja omandiõigusega, mis ühes avaliku ja tugeva kinnistusregistriga tagab vajaliku läbipaistvuse.</p> <p>MTÜde ja SAde puhul taoline läbipaistvus puudub. MTÜ liikmete nimekiri pole avalik, vaid seda peab juhatuse. Liikmeks saavad olla ka juriidilised isikud, sh välisriigi juriidilised isikud. Seega on näiteks võimalik ka olukord, kus MTÜ liikmeskond koosneb juriidilistest isikutest, kes omakorda kuuluvad kõik ühele ja samale füüsilisele isikule. Sellises olukorras ei saa MTÜ juhatajat lugeda tegelikuks kasusaajaks, vaid tegeliku kasusaaja definitsioonile („lõpliku valitseva mõju omaja“) vastab isik, kes sisuliselt ainuisikuliselt moodustab MTÜ üldkoosoleku ja määrab juhatuse.</p>
13.	<p>Riikliku järelevalve all olevad äriühingud</p> <p>RahaPTS § 9 lg 9 näeb ette erandi, et tegelike kasusaajaid ei pea määratlema reguleeritud turul noteeritud äriühingule, millele kohaldatakse Euroopa Liidu õigusega kooskõlas olevaid avalikustamismõndeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid, millega tagatakse omanikke käsitleva teabe piisav läbipaistvus.</p> <p>Eestis alluvad mitmed tegevusvaldkonnad riiklikule kontrollile, kus ettevõtjad peavad esitama oma tegelike kasusaajate andmed mõnele riiklikule registrile või järelevalveasutusele. Näiteks Finantsinspeksioonile esitavad vastavad andmed krediidasutused, fondivalitsejad, krediidiandjad või -vahendajad, investeerimisühingud jne.</p> <p>Kuna andmete esitamine toimub juba riiklikule järelevalve asutusele, siis ei ole põhjendatud ettevõtjatele kehtestada samade andmete esitamise nõue korduvalt ning riik peaks piirduma vaid ühekordse andmete küsimisega, korraldades iseseisvalt andmete liikumise ametiasutuste vahel. Palume kaaluda selliste ühingute puhul tegelike kasusaajate esitamise nõude kaotamist. Selline ühtlustamine tagaks ka andmete sarnasuse erinevates ametiasutustes.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Toetame <i>once-only</i> põhimõtet riigile andmete esitamisel ning otsime parimat lahendust, kuidas seda kirjeldatud olukorras saavutada – võimalik, et otstarbekam oleks variant, kus järelevalve võtab tegelike kasusaajate andmed äriregistrist.</p>

14.	<p>Tegelike kasusaajate andmete esitamine koos majandusaasta aruandega</p> <p>Seadus ja Rahandusministeeriumi juhised kohustab koos majandusaasta aruandega esitama iga-aastaselt ka tegelike kasusaajate andmed. Selliste andmete välja toomine ei ole ette nähtud majandusaasta aruandes endas, mis lihtsustaks ettevõtjate poolt andmete esitamist. Seega tuleb need andmed esitada ajaliselt samal ajal kui majandusaasta aruanne, aga eraldiseisvalt majandusaasta aruandest. Samas ei ole välja töötatud vastavat rakendust, mis võimaldaks andmeid esitada üheskoos majandusaasta aruandega või et seadusega kohustataks esitama vastavad andmed majandusaasta aruande sees. Sellest tulenevalt peaks praegu ettevõtja ise omaalgatuslikult kontrollima majandusaasta aruande esitamisel tegeliku kasusaaja andmeid ning neid kinnitama. Juhime tähelepanu, et selliseks kinnitamiseks ei ole välja töötatud tehnilist lahendust ning tõenäoliselt ei teadvusta enamuse ettevõtjatest sellise kohustuse olemasolu juhul kui selline esitamise vajadus ei ole nähtav majandusaasta aruande esitamisel. Soovitav oleks, et nimetatud andmed kinnitataks läbi tehnilise lahenduse koos majandusaasta aruande esitamisega või majandusaasta aruande sees asuvate andmetena või alternatiivselt vastavasisulise meeldetuletusena majandusaasta aruande esitamisel.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Välja töötatud on tehniline lahendus, mis annab ettevõtjale märku vajadusest tegeliku kasusaaja andmete õigsust kinnitada.</p>
-----	---	--

Audiitorkogu		
15.	<p>Vajaks täiendavat analüüsi, kas audiitor peaks olema RahaPTS kohustatud subjekt samas tähenduses nagu tehingu osaline või vahendaja. Seaduse loogika peab 99% silmas tehinguid ja toiminguid, mille puhul kohustatud isik on tehingu osaline, vahendaja (krediidiuasutus, makseasutus) või andmete töötaja (näiteks raamatupidamisteenuse osutaja). Audiitorid on seisukohal, et seaduse loogika ei pea üldse silmas klassikalist audiitorteenust, mille puhul audiitor näeb juba toimunud tehinguid ning arvab midagi selle kohta. Klassikalise audiitorkontrolli puhul puudub audiitoril võimalus rahapesu ära hoida (sest audiitor näeb juba toimunud tehinguid), kuid oma tegevusega saab audiitor rahapesu tõkestamisele kaasa aidata eelkõige sel kombel, et raporteerib asjakohastele organitele rahapesu kahtlustest (olgu siis sularaha puhul selle hulgest tulenevalt või siis äriiselt kahtlastest/ebaloogilistest tehingutest tulenevalt), kuid audiitortevõtte spetsiifilisest tulenevalt saab niisugune teavitamine toimuda tehingu toimumisest oluliselt hiljem. Audiitorid leiavad, et audiitorile ei peaks RahaPTS halduskoormus rakenduma</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Audiitorteenuse eripära arvestades on tehtud muudatused mh eelnõu §-des 19, 20, 42 ja 49.</p>

	<p>samamoodi, kui see rakendub tehingute vahendajatele/töötlejatele (krediidiasutused, makseasutused) või kliendi andmete töötledjad (raamatupidamisteenuse osutajad – kes näevad tehinguid kohe ja kiiresti ning mõnikord teevad ka maksekorraldusi kliendi eest või nimel</p>	
16.	<p>Halduskoormus - Audiitorite puhul peaks seaduses nimetatud hoolsusmeetmed kohalduma vaid nendele teenustele, mille tellimise kohustus tuleneb ÄS-ist või AudSist, ning lisaks ka vabatahtliku auditi ja ülevaatuse puhul. Praegune seadus ei arvesta, et audiitorid osutavad erinevaid teenuseid, kus nad ei puutu kokku selliste andmetega, kus sularaha tehingud kajastuvad. Näiteks võib tuua pakendiauditi või konverentsi korraldamise. Nende teenuste puhul ei näe audiitor ettevõtte finantsandmeid ning on ebaselge, kas ja mil määral ettevõtte turule lastud pakendi koguste kontrollimisel või isegi näiteks avalike konverentside ja koolituste korraldamisel peaks hoolsusmeetmeid kohaldama.</p>	<p>Antud selgitus. Konverentsi või koolituse korraldamise puhul sõlmitavad tehingud (piletite müük) on tõlgendatavad juhutehingutena § 19 lg 1 p 2, mis tähendab, et hoolsusmeetmeid tuleb rakendada üksnes juhul kui tehingu summa ületab 15 000€.</p>
17.	<p>Andmebaasides ettevõtjate andmete tasuta kättesaadavus hoolsuskohustuse täitmiseks -Praegu on audiitorile tasuta kättesaadavad vaid tegelike kasusaajate andmed. Kuna audiitorettevõtja on RahaPTS nõuete täitmisel kohustatud isik, peaks riik võimaldama kohustatud isikutele hoolsussmeetmete kohaldamiseks ka õigused ja looma võimalused, eelkõige kohustatud isiku tasuta juurdepääsu äriregistri andmetele, näiteks: majandusaasta aruannetele; üld- ja isikuandmetele; registrikaardi ajalugu jm.</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu koostaja nõustub, et riiklike registrite andmete kättesaadavus tasuta ja masinloetaval kujul on kohustatud isikute jaoks hoolsusmeetmete rakendamisel olulise tähtsusega, kuid vastav muudatus väljub käesoleva eelnõu raamidest.</p>
18.	<p>Teavitamiskohustus - Kehtiv RahaPTS 49 lõige 3 ei arvesta audiitorteenuse eripäraga: audiitor kohustatud isikuna aastaaruande auditi või ülevaatuse protseduure tehes võib saada teadlikuks tehingust, milles teine kohustatud isik (audiitori klient) osaleb ja kus rahaline kohustus suurusega üle 32 000 euro või sellega võrdväärne summa muus vääringus täidetakse sularahas. Kui sellised tehingud ilmnevad auditi või ülevaatuse protseduure tehes, siis peaaegu alati on sellest tehingust möödunud rohkem kui kaks tööpäeva. Oluline on välja tuua, et audiitorid teevad standardkohaseid auditi või ülevaatuse protseduure, mitte ei disaini eraldi protseduure mainitud tehingute avastamiseks. Kui on soov, et audiitorid seda eraldi teeksid, on tegu erikontrolliga.</p>	<p>Arvestatud. § 49 vastavalt muudetud.</p>

19.	RahaPTS tuleks analüüsida seisukohast, et ei tohiks tekkida olukorda, kus äriühingut on asutatud, omatud ja juhitud seaduses lubatud korras, ühingul on auditeerimise kohustus, kuid seda ei ole võimalik täita (näiteks RahaPTS § 42 lg 2 kohaselt on kohustatud isikul keelatud luua ärisuhet või teha tehingut isikuga, kelle kapitali moodustavad esitajaaktsiad või muud esitajaväärtpaberid).	Arvestatud. § 42 vastavalt muudetud.
20.	Soovime, et analüüsitaks ja vajadusel eristataks/täpsustaks RahaPTS kohustatud isikute, sh audiitorite kohustusi seoses e-residentidega, nende äriühingutega ja juhtorganitega.	Arvestatud osaliselt. Paragrahvide 10 ja 31 muudatuste kohaselt ei käsitleta e-residentsust iseeneses enam riski kõrgendava asjaoluna, vaid lähtutakse e-residendi päritoluriigist.
21.	Kohustatud isikutele võiks olla teada, kas RAB poolt väljastatav tegevusluba virtuaalvääringute valdkonnas tegutsevatele ettevõtetele (RahaPTS § 70) tähendab seda, et RAB on mingeid kontrolliprotseduure juba teinud. Missugust kindlust võiks see anda kohustatud isikutele, sh audiitoritele?	Antud selgitus, Nõuded, millele vastavust RAB tegevusloa väljastamisel kontrollib ja andmed, mille põhjal seda tehakse, on toodud seaduse §-des 70 ja 72.
Notarite koda		
22.	<p>Taustakontrolli info liikumise tagamine kohustatud isikute vahel</p> <p>Leiame, et kohustatud isikute vahel peaks olema tagatud taustakontrolli info jagamise võimalus. Praegu ei ole see lahendatud ning tavaline on olukord, kus üks kohustatud isik keeldub teise kohustatud isikuga info jagamisest, viidates näiteks pangasaladuse või ametisaladuse hoidmise kohustusele. See toob kaasa paraku selle, et kliendid peavad kohustatud isikutele esitama analoogseid andmeid korduvalt, millega kaasnevad nii kliendile kui kohustatud isikutele põhjendamatud kulud.</p> <p>Näiteks on notarite praktikas korduvalt tõusetunud küsimus, kas notaril on tehingutega seotud infot võimalik jagada pankadega olukorras, kus infot küsiv pank ei ole toimingus osaline. Nimelt on pangad küsinud notaritelt infot notari ametikontol NotS § 35 lõike 2 alusel tehingute täitmiseks hoiustatud summadega seotud tehingute asjaolude kohta. Notarilt on soovitud teada, kes on tehingus osalejad, mis on tehingu objektiks ning esitada ka lepingu ärakiri.</p>	Arvestatud osaliselt, muudetud § 16. Vt ka vastused ettepanekutele 1 ja 2.

	<p>Kuna notari ametitegevus on hõlmatud saladuse hoidmise kohustusega, siis on sellised päringud tekitanud küsimusi. Notariaadiseaduse § 3 lõike 2 alusel on notaril võimalik anda andmeid oma ametitoimingute kohta ainult neile isikutele, kelle ülesandel või kelle suhtes ametitoimingud tehti, nende esindajatele, kohtule või kohtumääruse alusel uurimisorganitele. Kirjeldatud kohustusest on notar vabastatud vaid RahaPTS § 52 lõike 3 alusel ametitegevusega seotud andmete ja dokumentide väljastamisel rahapesu andmebüroole sellekohase ettekirjutuse alusel või teatamiskohustuse täitmisel.</p> <p>Samas peavad RahaPTS § 16 kohaselt tegema kohustatud isikud omavahel koostööd, edastades muuhulgas enda valduses olevat teavet ning vastates päringutele, järgides seejuures õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja piiranguid. Meie hinnangul võiks notaril olla vajadusel võimalik pöörduda kliendi kohta info saamiseks pankade poole, kuid seni ei ole ühest seisukohta isegi notarite vahel info vahetamiseks e-notari kaudu.</p> <p>Teeme ettepaneku kohustatud isikute vahelist infovahetust puudutav RahaPTS-is täpsemalt reguleerida ning luua platvorm kohustatud isikute vahel sellise info jagamiseks.</p>	
23.	<p>Hoolsusmeetmete rakendamiseks klientide tausta kontrollimisest</p> <p>Klientide taustakontrolli teostamise efektiivsemaks muutmiseks võiks luua asutuse (kompetentsikeskuse), mille tegevust rahastatakse riigi eelarvest. Keskuse kaudu saaksid kohustatud isikud kontrollida klientide tausta ja keskuse väljastatud andmetele tugineda. Selline lahendus võimaldaks kohustatud isikute koormust oluliselt vähendada ning tagada hoolsusmeetmete rakendamiseks vajalike kontrollitoimingute teostamine ühtlustatult vastavaid oskusi ja abivahendeid omavate inimeste poolt</p>	<p>Mittearvestatud. Vt. vastust ettepanekule 2.</p>
24.	<p>Liigsete korduvate ja asjatult koormavate kontrollide vältimine</p> <p>Asjakohase kontrolli läbinud isik peaks saama teatud perioodil majandusruumis liikuda ja tegutseda ilma pidevate taustakontrollideta, kui tal on vastav taustakontroll professionaalselt tehtud. Kohustatud subjektid peaksid saama juba teostatud kontrollitulemustele tugineda teatud aja vältel ilma kohustuseta uue kontrolli läbiviimiseks.</p>	<p>Antud selgitus. Vt vastust ettepanekule 3.</p>
25.	<p>Tegeliku kasusaaja tuvastamine ja äriregistris avaldamine</p> <p>Õigusaktidega tuleks määrata selgelt vastutav institutsioon, kes tegeleb nende andmete õiguse kontrolliga ja andmete esitajatelt tõeste andmete nõudmisega ning ajakohastamisega. Kohustatud subjektidel peab olema õigus andmetele tugineda.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Vt vastust ettepanekule 1.</p>

	<p>Samuti ei ole üheselt selge, kuidas peaks kohustatud isik toimima, kui tehingu osapooleks on ülemaailmselt tuntud ettevõtte (nt H&M, Google jt) ning tema tegeliku kasusaaja tuvastamiseks ei ole võimalik esitada vajalikke dokumente.</p> <p>Rahapesu andmebüroolt oleme saanud antud olukorra kohta vastuse, et kui tehingu osapooleks on avalikult tuntud ettevõtte ja avalikkusele juba on teada, et selline ettevõtte tuleb Eesti turule, siis ei saa tekkida rahapesu kahtlust ja eriluba rahapesu andmebüroolt taotlema ei pea. Samas muude juriidiliste isikute puhul peaks kohustatud isik tehingust keelduma, kui ei saa tuvastada tegelikku kasusaajat.</p>	
26.	<p>Hoolsuskohustuse täitmise kriteeriumide täpsustamine</p> <p>Kahjuks puuduvad praegu seaduses selged kriteeriumid, millal on kohustatud isik hoolsuskohustusi piisavalt täitnud. Ettepanek oleks seaduses hoolsuskohustuse täitmise kriteeriumid täpsustada.</p>	<p>Antud selgitus. Vt vastust ettepanekule 6.</p>
27.	<p>Kohustatud isikute suhtes rakendatavate sanktsioonide ülevaatamine</p> <p>Kuna rahapesu tõkestamise reeglitega seotud kohustatud isikute vastutuse risk on suur, tuleks pigem hoiduda kohustatud isikute suhtes rakendatavate sanktsioonide suurendamisest. Vastasel juhul võib kaasneda olukord, kus kohustatud isik keskendub mitte niivõrd rahapesu tõkestamisele kui enda vastutuse välistamisele. Pigem võiks seadusesse lisada regulatsiooni kohustatud isikute täiendavate andmete kogumise ja vahetamise võimaluste kohta.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Info vahetamise võimaluste parandamiseks muudetud §-i 16.</p>
28.	<p>Hoolsusmeetmete kohaldamise kohustus ja tehingu väärtus</p> <p>Seaduses tuleks üheselt mõistetavalt sätestada, millal peab kohustatud isik hoolsusmeetmeid kohaldama. RahaPTS § 19 lõike 1 punkti 2 järgi võib aru saada, et RahaPTS-ist tulenevaid hoolsusmeetmeid peab näiteks notar hakkama kohaldama siis, kui tehingu väärtus on üle 15 000 euro. Sama paragrahvi lõike 5 järgi võib aga aru saada, et näiteks tegeliku kasusaaja peab tuvastama sõltumata tehingu väärtusest.</p>	<p>Arvestatud, antud selgitus.</p> <p>Tõepoolest ei pea hoolsusmeetmeid kohaldama, kui juhutehingu väärtus on alla 15 000 euro.</p> <p>Lõike 5 mõtteks on, et juhul kui hoolsusmeetmeid (va ärisuhte seire) tuleb kohaldada, tuleb seda teha enne tehingu tegemist või ärisuhte loomist (mitte tagantjärele). Notarite jaoks loob sellest nõudest omakorda erandi § 30 lg 2.</p>

29.	<p>Vara päritolu tuvastamine</p> <p>RahaPTS § 20 lõike 3 järgi kogub kohustatud isik ärisuhte väliselt juhuti tehtava tehingu puhul teavet tehingus kasutatud vara päritolu kohta. Sellest sättest ei ole üheselt aru saada, kas kohustatud isikul on kohustus tuvastada lisaks tehingus kasutatavate rahaliste vahendite päritolule ka lepingu esemeks oleva vara, nt kinnisvara või osaühingu osa päritolu (s.t nende rahaliste vahendite päritolu, mille eest lepingu ese on kunagi omandatud).</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Nõuet tuleb rakendada riskipõhiselt. Vt ka § 20 lg 6 ja § 33 lg 2.</p>
30.	<p>Mõiste „pärit olemine“ tähendus</p> <p>Mõnest sättest võib aru saada, et silmas on peetud sünnikohta ja teises elukohta. Praktikas on aga väga oluline, et seaduses oleks üheselt selge, mida peab kohustatud isik konkreetsel juhul tuvastama – kas isiku sünnikoha või elukoha.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>„Päritolu“ hõlmab nii sünni- kui elukohta ning seda tuleb tõlgendada vastavalt asjaoludele. Näiteks, kui isik praegu küll elab Eestis, kuid sündis kolmandas riigis, kus veetis olulise osa oma elust ja kus ta omab senini isiklikke või ärisidemeid, on asjakohane seda arvesse võtta. Vastupidi, kui isik küll sündis Eestis, kuid on lahkunud kolmandasse riiki, kus ta on omandanud isiklikke või ärisidemeid, on asjakohane ka seda arvesse võtta.</p>
31.	<p>Esitajaaktsiate ja muude esitajaväärtpaberite tuvastamist puudutavast regulatsioonist RahaPTS-is</p> <p>RahaPTS § 42 lõige 2 sätestab, et kohustatud isikul on keelatud luua ärisuhet või teha tehingut isikuga, kelle kapitali moodustavad esitajaaktsiad või muud esitajaväärtpaberid ning sama paragrahvi lõike 6 järgi ei kohaldata keeldu, kui kohustatud isik on teavitanud tehingust või tehingu katsest rahapesu andmehürood ja saanud konkreetse juhise ärisuhet, ärisuhte loomist või tehingu tegemist jätkata.</p> <p>RahaPTS § 42 lõige 2 ei tee mööndusi ka siis, kui ühingul on esitajaaktsiaid alla 25%. Meie arusaamise kohaselt tuleb esitajaaktsiate olemasolu kindlaks teha seetõttu, et on kohustus välja selgitada tegelikud kasusaajad ja esitajaaktsiate puhul ei ole võimalik kindlaks teha nende omanikke. Kui esitajaaktsiate osa ühingu kapitalist jääb alla 25%, siis ei saa nende aktsiate omajad olla selle kaudu tegelikud kasusaajad, kuid see asjaolu iseenesest viitab suuremale riskile vastavalt RahaPTS § 37 lõike 2 punktile 5.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Jurisdiktsioonides, kus esitajaaktsiaid jätkuvat võimaldatakse, nähtub nende olemasolu või puudumine üldjuhul vastava ühingu registrikaardilt/registriinfost.</p> <p>Märgime ka, et isik võib saada tegelikuks kasusaajaks ka seeläbi, et talle kuulub nt 20% tava- ja 10% esitajaaktsiaid.</p>

	<p>Seadus ei sätesta paraku üheselt, kuidas tuleks välja selgitada, kas ühingul on esitajaaktsiad. Seetõttu teeme ettepaneku RahaPTS-i esitajaaktsiate ja muude esitajaväärtpaberite tuvastamist puudutava regulatsiooni täpsustamiseks.</p> <p>Samuti peaks riik jagama rohkem infot selle kohta, millistes riikides on esitajaaktsiad lubatud. Samuti võiks olla kättesaadav info selle kohta, kas välisriikides esitajaaktsiate lubatavuse korral kehtib ajaline piir, mille järgselt ei ole võimalik neid enam kasutada. Näiteks on selline ajaline piir Soomes, kus ei ole võimalik esitajaaktsiatega aktsiaseltse enam asutada alates 1980. aastast.</p>	
32.	<p>RahaPTS § 30 lõike 1 täiendamine viitega kaugtõestamise teel notari ametitoimingute tegemisele</p> <p>Ettepanek on lisada RahaPTS § 30 lõikele 1 järgmine lause</p> <p>”Kaugtõestamise, sealhulgas infotehnoloogiliste vahendite abil isikusamasuse tuvastamise korra, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”</p> <p>Täienduse vajaduse tingib asjaolu, et RahaPTS § 31 lõike 6 alusel on kehtestatud infotehnoloogiliste vahendite abil isikusamasuse tuvastamise ja andmete kontrollimise tehnilised nõuded ja kord krediidi- ja finantseerimisasutustele. Peame vajalikuks sätestada seaduses selgelt, et kaugtõestuse puhul kohaldatakse isikusamasuse tuvastamisele infotehnoloogiliste vahendite kaudu notariaadimäärustikku, mitte RahaPTS § 31 lõike 6 alusel krediidi- ja finantsasutustele kehtestatud määrust</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>RahaPTS § 14 lg 8 ja § 31 lg 6 sätestavad selgelt, et vastav määrus kehtib krediidi- ja finantseerimisasutustele.</p> <p>Peame piisavaks § 30 lõike 1 praegust sõnastust („Kui isikusamasust tuvastab ja muid hooldusmeetmeid kohaldab notar, lähtutakse tõestamise seadusest ja notariaadiseadusest, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi“).</p>
33.	<p>Rahapesu tõkestamisega seotud õigusaktide muudatuste menetlemisest</p> <p>Ettepanek on rahapesu tõkestamisega seotud seaduste muutmise protsess teha läbinähtavaks ja võimaldada kõigil huvigruppidel muudatuste kohta seisukohti avaldada. Selleks peaks seaduse muutmise eelnõudele alati eelnema väljatöötamiskavatsuse koostamine ja huvigruppidele tutvustamine ning põhjalike akadeemiliste õiguslike ja majandusteaduslike analüüside läbiviimine.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Käesoleva eelnõu ettevalmistamisel on lähtutud HÕNTE regulatsioonist, mis võimaldab väljatöötamiskavatsusest loobuda, kui eelnõu käsitleb Euroopa Liidu õiguse rakendamist (§ 1 lg 2 p 2). Teiste võimalike eelnõude menetlemise teemalised ettepanekud väljuvad käesoleva eelnõu raamidest.</p>

34.	<p>Tulenevalt RahaPTS § 77 lõigetest 1-3 on täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts, tulundusühistu, mittetulundusühing ja sihtasutus kohustatud äriregistri infosüsteemi kaudu esitama oma tegeliku kasusaaja kohta eelnimetatud paragrahvis loetletud andmed.</p> <p>Samas ei ole RahaPTS-is ega muudes õigusaktides reguleeritud, kuidas toimub tegelikest kasusaajatest äriregistri teavitamine juhul, kui registri infosüsteemi kaudu teavitamine ei ole eraõigusliku juriidilise isiku juhatusel mingil põhjusel võimalik (nt välisriigi isikud, kellel puudub ID-kaart või e-residendi kaart). Praktilise vajaduse katmiseks on Rahandusministeeriumi koostatud juhendmaterjal „Juhis tegeliku kasusaaja määratlemiseks“ välja pakutud võimalus, et sellisel juhul on juhatuse liikmel võimalik pöörduda tegeliku kasusaaja andmete esitamiseks Eestis tegutseva notari poole (<i>vt juhise lk 5</i>). Samas tekitab küsimusi, mille alusel toimub notari kaudu tegeliku kasusaaja andmete esitamine.</p> <p>Arvesse võttes eeltoodut on Notarite Koda jõudnud tõdemuseni, et tegeliku kasusaaja andmete esitamisel aitaks praktikat ühtlustada ning eeskätt eraõiguslike juriidiliste isikute esindajate jaoks selgemaks muuta, kui tegeliku kasusaaja andmete esitamine toimuks notari ametitoiminguna.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku täiendada notariaadiseaduse §-i 29 lõikega 13 järgmises sõnastuses:</p> <p>„6) juriidilise isiku taotlusel tema tegeliku kasusaaja andmete esitamine.“</p> <p>Eelnimetatud ametitoimingu eest notari tasu määramiseks teeme ettepaneku täiendada notari tasu seaduse § 31 punkti 9¹ esimest lauset ja sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„9¹) kohtu kinnistus- või registriosakonnale esitatava avalduse projekti koostamine, avalduse esitaja allkirja kinnitamine ja avaldusest digitaalse ärakirja väljastamine või juriidilise isiku taotlusel tema tegeliku kasusaaja andmete esitamine.“</p> <p>Samuti teeme ettepaneku õigusselguse huvides kaaluda RahaPTS § 77 lõigete 1-3 täiendamist notari kaudu tegeliku kasusaaja andmete esitamise võimalusega. Kehtivas RahaPTS-s käsitlevad tegeliku kasusaaja andmete esitamist reguleerivad § 77 lõiked 1-3 andmete esitamist vaid äriregistri infosüsteemi kaudu.</p>	Arvestatud NotS ja NotTS osas.
-----	--	--------------------------------

Pangaliit	
<p>35. Infovahetus ja koostöö kohustatud isikute vahel</p> <p>Vajadus koostöö ja informatsiooni vahetamise järele on, kuid antud koostöö ja infovahetuse sisu ning ulatus tuleks konkreetsemalt paika panna. KAS § 88 lg 5¹ p 3 viitega RahaPTS § 51 lg 5 näeb ette, et krediidi- ja finantseerimisasutused võivad omavahel vahetada teavet kõrge riskiga klientide ja kuriteokahtlusega tehingute kohta rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil. Infovahetusele on alus olemas, kuid konkreetne ulatus ja raamid, kuidas seda sätet kohaldada on ebaselged. Eelistatult oleks loodud võimalus kohustatud isikutel töötada ühise eesmärgi nimel selleks on sisuliselt võimalus, et turuosalistel saavad selgetel alustel omavahel või läbi järelevalveasutuse infot teiste võimalikku puutumust omavate isikutega jagada. Kehtiv seadus lubab pankadel infot teisele krediidasutusele väljastada vaid tolle järelepärimise alusel ning vajaks kaalumist, kas krediidasutus võiks ka enda algatusel teistele krediidasutustele infot edastada? Lisaks, kas ja mille alusel võiksid kohustatud isikud võiksid vahetada infot ka mitte EL / ÜRO poolt sanktsioneeritud isikutega seoses?</p> <p>Palume RahaPTS-s (§16, §51 lg 5 ja §62) näha ette võimalus ka RSanS §2 lg 1 mitte toodud sanktsiooninimekirjadega (nt OFAC) seotud isikute osas infovahetuseks kohustatud isikute vahel ja järelevalveasutustega.</p> <p>Lisaks tuleks antud punkti raames arvesse võtta ka infovahetuse tõhustamist notarite ja teiste kohustatud isikutega. Hetkesituatsioon on see, et krediidasutused ei saa notaritelt tehingute kohta infot ning peavad omakorda tehingu osapooltelt nõudma varade päritolu tõendamist või pimesi usaldama notarite hoolsuskohustuse täitmist.</p>	<p>Arvestatud, täiendatud RahaPTS §-i 16.</p>
<p>36. Tegeliku kasusaaja liikide eristamine (eristamiseks kõrgema juhtorgani liiget)</p> <p>Ettepanek eristada § 9 jm tegeliku kasusaajaks olevaid isikuid kahte rühma, kus esimesed käsitleks konkreetset „reaalseid“ tegelikke kasusaajaid ehk kasu saavaid isikuid, osanikke, otseseid kontrollijaid ning „tehnilisi“ tegelikke kasusaajaid (kõrgema juhtorgani liikmed), keda käsitletakse kasusaajana seadusest tulenevatel alustel vaid siis kui „reaalseid“ tegelikke kasusaajaid ei ole. Praegu seaduse tekst näeb seda lahendust ette, kuid klientides tekib arusaamatus kõrgema juhtorgani liikme käsitlemine tegeliku kasusaajana, kuna ta ei ole „tegelik kasusaaja“. Muudatuse tagajärjel oleks võimalik eristada mh kas kõrgema juhtorgani liikmena tegeliku kasusaajana käsitletava isiku andmete jagamine CRS raames on asjakohane (st ka nt maksuresidentsuse info kogumine) või mitte ning võimalik, et oleks ka vähem segadust juriidiliste isikute (nt kirikute, ühistutele jne) esindajatele nende rolli selgitamisel.</p>	<p>Arvestatud, tegeliku kasusaaja definitsiooni on muudetud ja liigendatud (§ 9 lg 1).</p>

37.	<p>Riigi (osalusega) äriühingu definitsioon</p> <p>Ettepanek täpsustada RahaPTS milline peab olema riigi osaluse määr, et tema äriühingute kõrgemaid juhtorgani liikmeid käsitleda riikliku taustaga isikutena. Praegune RahaPTS sõnastus näeb ette, et riigi osaluse määr peab olema 100% („riigi äriühing“ RVS tähenduses). Kas oleks õige viidata „riigi osalusega äriühingutele“ ning viidata konkreetsele minimaalsele osaluse määrale.</p>	Arvestatud, § 9 ¹ lg 1 p 9 viitab nüüd „riigi poolt kontrollitavale“ äriühingule („kontroll“ = „valitsev mõju“).
38.	<p>Riikliku taustaga isik</p> <p>Ettepanek anda ühene definitsioon riikliku taustaga isikule, tuua riikliku taustaga isik välja praegusest RahaPTS § 3 definitsiooninormist ning anda riikliku taustaga isikule eraldiseisev säte analoogselt tegeliku kasusaajaga. Arvestades, et riikliku taustaga isikud moodustavad eraldi kõrge riskiga klientide segmendi oleks vajalik täpsemalt lahti kirjeldada see mõiste ja luua sinna juurde ka täpsem minimaalsete hooldusmeetmete ulatus.</p>	Arvestatud, riikliku taustaga isiku mõiste paigutatud eraldi §-i 9 ¹ .
39.	<p>RahaPTS § 31 – videokohtumise vahendusel kliendisuhete loomine.</p> <p>§ 31 lõike 5 kehtiv sõnastus: „Isikusamasuse tuvastamiseks ja andmete kontrollimiseks kasutatakse lisaks usaldusväärsest ja sõltumatust allikast pärit teavet. Krediidiasutusel ja finantseerimisasutusel on õigus e-residendi isikusamasuse tuvastamiseks ning andmete kontrollimiseks kasutada isikut tõendavate dokumentide andmekogusse kantud isiku tuvastamise andmeid.“</p> <p>Tegelikkuses on videokohumiste läbiviimisel vajadus kontrollida sessioonile sisenenud isiku isikusamasus tuvastamiseks esitatud andmeid kõikidel juhtudel, sest krediidiasutus peab suutma tuvastada, et ekraani taga istub sama (näoga) isik, kelle koodidega toimub digitaalne isikutuvastus. Seetõttu peaks isikut tõendavate dokumentide andmekogusse kantud andmete kasutamise õigus olema laiem ja mitte piiratud vaid e-residentidega.</p> <p>Lisaks: RahaPTS § 47 lg 6 ütleb: Kohustatud isik säilitab käesoleva seaduse § 31 rakendamisel digitaalseks isiku tõendamiseks ette nähtud dokumendi andmeid, /.../ Siin tuleks täpsustada, mis andmeid digitaalsel tuvastamisel „dokumendi andmete“ alla mõeldakse? Igal juhul saavad need olla vaid sellised andmed, mis digitaalse tuvastamise teostamisel pangale kättesaadavad on. Mob-ID-l, mis on ITDS kohaselt iseseisev dokumendiliik, ei ole eraldiseisvat dokumendi numbrit. Kui palume mob-ID kasutamisel identimisel saadud andmete kontrollimiseks nt kaamerasse näidata mõnda muud isikut tõendavat dokumenti ja</p>	Arvestatud. Muudetud § 31 lõikeid 1, 2 ja 5, eelnõu §-i 47 täiendatud lõikega 1 ¹ .

	salvestame selle andmed, siis ei ole täidetud RahaPTS § 47 lg 6 nõue, mis kohustab salvestama selle dokumendi andmed, mille alusel toimus digitaalne tuvastamine.	
40.	<p>RahaPTS § 44 lg 2 ja VÕS § 720 lg 6 RahaPTS § 44 lg 2 on hetkel järgmises sõnastuses: „Käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud viisil asutatavale äriühingule konto avamise korral rakendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud, kui rahapesu andmebüroo ei ole käesoleva seaduse § 55 alusel tehtud ettekirjutusega teistsugust korda ette näinud. <u>Käesoleva lõike rakendamisel ei kohaldata võlaõigusseaduse § 720 lõikes 6 sätestatud.</u>“</p> <p>Allajoonitud lause ei peaks kohalduma mitte selle konkreetse lõike kohta, vaid kogu RahaPTS-i 3 ptk 5 jao kohta, mis reguleerib hoolsusmeetmete kohaldamise võimatuse tagajärgi. Ehk siis kõikidel § 42 ja 43 ettenähtud juhtudel, mil kohustatud isik ütleb kliendisuhete üles hoolsusmeetmete kohaldamise käigus selgunud asjaoludel (kas klient ei tee koostööd hoolsusmeetmete täitmisel ja ei uuenda andmeid või ei esita oma raha/vara päritolu kohta andmeid või tehingus kasutatava raha päritolu kohta andmeid ja see viib kliendisuhete lõpetamiseni) peab olema tagatud, et krediidasutusele ei kohalduks VÕS § 720 lg 6 sätestatud kohustus võtta veel 1 kuu jooksul pärast makseteenuse lepingu lõpetamist vastu laekumisi suletud kontole. Eelmises RahaPTS-is see oli nii kirjas, aga uue seaduse vastuvõtmisel on see säte ekslikult kitsendatud.</p>	Arvestatud, viidatud säte kehtestatud RahaPTS § 42 lõikena 9.
41.	<p>RahaPTS § 62 lg 2 ja 3 Siin tuleb õiguselguse huvides selgelt sätestada, kas KAPO ametnikel on õigus iseseisvalt esitada kohustatud isikutele järelepärimisi terrorismi rahastamise kahtlusega seotud asjade uurimisel või kui neil see õigus puudub, siis selle õiguse puudumine samuti selgemalt kirja panna. Hetkel kehtiva § 62 sõnastuse kohaselt võib KAPO teha ettepanekuid täiendava teabe kogumiseks ja § 62 lg 3 kohaselt KAPO ametnik kaasatakse sättes viidatud ülesannete täitmisele ning loetelus ei ole viidet, et KAPO ametnikule kohalduksid RahaPTS § 58 ettenähtud õigused.</p>	Antud selgitus. § 62 lõige 2 sätestab, et KAPO kontaktisikul on rahapesu andmebüroo ametnikuga võrdsed õigused saada teavet kõigist terrorismi rahastamise kahtlusega teadetest ning teha vajaduse korral ettepanekuid täiendava teabe nõudmiseks.
42.	<p>RahaPTS § 57 lg 4 RahaPTS § 57 lg 4 kohaselt “Täite- või pankrotimenetluses on keelatud arestida või võõrandada vara, mille suhtes kehtib rahapesu andmebüroo poolt käesolevas paragrahvis sätestatud korras kehtestatud piirang.” Sätte sõnastuse kohaselt on krediidasutusel keelatud seada areste RAB-i piiranguga kliendi kontole. See toob aga kaasa ebaõiglase olukorra kliendi nende võlausaldajate jaoks, kelle nõue on tekkinud pärast RAB-i piirangut, sest nende arestid saadetakse panga poolt tagasi. Säte peaks olema sõnastatud nii, et kõikide enne RAB-i piirangut laekunud arestide täitmine peatub RAB-i piirangu kehtimise ajaks, saamas pärast RAB-i piirangut laekunud arestid kantakse kontole nende laekumise järjekorras (st nad saavad oma</p>	Arvestatud, § 57 lõike 4 sõnastust on täpsustatud.

	järjekoha). Nende täitmist saab alustada tavapärasel korras pärast seda, kui RAB-i piirang on kontolt eemaldatud.	
43.	<p>Tasuta tegelike kasusaajate info äriregistritest</p> <p>Kõikidele kohustatud isikutele võiks olla tegelike kasusaajate info äriregistrist tasuta kättesaadav masinloetaval (nt xml) kujul, et teostada digitaalset andmevastavuse kontrolli. Seadus annab selleks aluse ega loo piiranguid nagu seda täna andmete päringul kohustatud isikute poolt rakendatakse. Ettepanek muuta §78 punkt 3 sõnastust selliselt, et andmed peavad olema kohustatud isikutele, valitsusasutustele, FI'le ja kohtutele kättesaadav <u>muuhulgas masinloetaval kujul</u>.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Eelnõu koostaja nõustub, et riiklike registrite andmete kättesaadavus tasuta ja masinloetaval kujul on kohustatud isikute jaoks hoolsusmeetmete rakendamisel olulise tähtsusega, kuid vastav muudatus väljub käesoleva eelnõu raamidest.</p>
44.	<p>RahaPTS § 21</p> <p>Teeme ettepaneku vaadata üle RahaPTS seaduse § 21 kehtiv sõnastus arvestades piiratud teovõimega või esindajat vajavatele isikutele kontode avamisel juba praktikas väljakujunenud tavadegea.</p> <p>Küsimus puudutab piiratud teovõimega sh alaealistele finantsüsteemile ligipääsu võimaldamist uue RahaPTS raames ja Eestis tegutsevate pankade senist praktikat selles osas. Nimelt on võimalik tõlgendada kehtivat seadust nii, et piiratud teovõimega isikute sh alaealiste isikusamasuse tuvastamine peaks toimuma samadel alustel nii esindaja kui esindatava suhtes st kas vahetult füüsiliselt pangas viibides, videotuvastuse vahendusel või elektrooniliselt kahe allika kaudu. Kahe allika kasutamine sünnitõendi osas on problemaatiline, sest sellisel juhul lapse osas usaldusteenust ei saa kasutada ja allikaid on ainult 1 ehk Rahvastikuregister.</p> <p>Niisugune tõlgendus on Pangaliidu hinnangul ebamõistlik ja mittevajalik ning vastuolus teiste seaduste ja üldpõhimõtete (VÕS, TSÜS jmt) ning ka kehtiva turupraktikaga ning me usume, et seadusandja soov ei ole ilmselt olnud alaealist isikut, keda esindab seaduslik esindaja, tuvastada ainult vahetult, mitte esindaja kaudu.</p> <p>Pangaliidu liikmepangad on kinnitanud, et jätkatakse alaealisele kontode avamist vastavalt väljakujunenud praktikale, kus alaealise isikusamasus tuvastatakse tema esindaja ütluste alusel kontrollides andmed üle sünnitõendi või isikut tõendava dokumendi alusel. Esindaja osas toimub isikusamasuse tuvastamine kehtiva RahaPTS § 21 alusel.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>§ 21 täiendatud lõikega 5.</p>

45.	<p>RahaPTS § 21 lg 2</p> <p>Teeme ettepaneku RahaPTS § 21 lg 2 lüüa lahku andmed, mida peab kontrollima ja kuidas toimub kontrollimise säilitamine.</p> <p>§ 21 on väga oluline osa kogu hoolsusmeetmete rakendamisest ja see peab olema kõigile üheselt ja arusaadavalt sõnastatud. Hetkel koosneb lõige 2 kahest erinevast osast. Kui vaadata lg-t 4, ka see katab kahe allika teemat. Kokku on tegemist väga keeruliselt sõnastatud paragrahviga ja rakendamise osas tekitab kõige rohkem küsimusi.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>§ 21 lg 2 teine lause kehtetuks tunnistatud, § 47 täiendatud lõikega 1¹.</p>
46.	<p>RahaPTS § 31 lg 1 ja lg 2</p> <p>Teeme ettepaneku vaadata üle RahaPTS § 31 lg 1 ja lg2 selliselt, et oleks võimalik üheselt tõlgendada, kas eestlasele, kes elab USA-s, peab rakendama nn video tuvastust.</p> <p><i>/... kes on pärit Euroopa Majanduspiirkonna välisest riigist või kelle elu- või asukoht on sellises riigis.../</i></p> <p>Sellise sõnastuse korral oleme Eesti kodanikud asetanud samasse kategooriasse mitteresidentidega, kellel ei ole Eestiga mingit seost.</p> <p>Üle vaadata antud paragrahv ja sõnastada üheselt mõistetavalt, millal ja kellele on vajalik videotuvastust kohaldada ning kellele infotehnoloogiliste vahendite abil.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>§ 31 muudetud.</p>
47.	<p>Teeme ettepaneku muuta infotehnoloogilise vahendi ehk videotuvastamise määrust ja sisse viia riskipõhine lähenemine</p> <p>Hetkel reguleerib määrus ainult konto avamist. Kui on vajalik nn kahe allika limiite muuta, siis seda antud määrus täna ei reguleeri. Määrust on vajalik kaasajastada, et oleks võimalik kasutada riskipõhist lähenemist. Hetkel oleme sunnitud madala riskiga Eesti kliendilt küsima samu küsimusi, kui e-residendilt. Ettepanek on ankeet ja intevjuu küsimused jätta sõnastada turuosalistele endile, mis annab paindlikumad võimalused selle teenusele arendamisel.</p>	<p>Eelnõuga §-s 31 tehtavad muudatused tingivad ka viidatud määruse muutmise. Ettepanekut võetakse arvesse määruse muutuste väljatöötamisel.</p>
48.	<p>RahaPTS § 13 lg 5</p> <p>Teeme ettepaneku muuta selgemaks § 13 lg 5, millised kohustatud isikud, kes on RAB järelvalve all, peavad esitama riskihinnangu. Tänapäevase sõnastusega jääb ebaselgeks, kas eelmine riiklik riskihinnang annab piisavalt selged juhised valdkonna riskide, riskiisu ja riskijuhtimise osas, et kohustatud isikutel on seadusest tulenev luba mitte koostada riskihinnangut. Kuna järgmise riskihinnangu on veel aega, siis kas kohustatud isikud aastal 2019 peavad taotlema RAB-lt luba riskihinnangu mitte vormistamiseks või mitte ning kuidas see otsustamise protsess on mõeldud.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>Ka enne kehtiva RahaPTS jõustumist koostatud riiklik riskihinnang on „riiklik riskihinnang“ § 13 lõike 5 mõistes.</p>

	Ettepanek on anda RAB-le kohustus seda määratleda oma juhendiga, kes tema järelevalve all olevatest isikutest peavad koostama riskihinnangut ja kuidas.	
49.	<p>Termini „pärit“ täpsustamine (termin läbivalt seaduses)</p> <p>Mida on peetud silmas kasutades terminit pärit, kas selleks on kodakondsus, sünnikoht või püsiv elukoht? nt § 36 lg 2 p4 puhul võivad olla selleks isikud, kes on sündinud Pakistanis, aga on Eesti kodanikud ja siin elanud või isikud, kes on Eesti kodanikud, aga on läinud ajutiselt elama/töötama mõnda kõrgema riskiga riiki nt diplomaadid. Kuna nende isikute suhtes kehtivad kõrgemad nõuded, siis peaksime üheselt mõistma, kas sünniriik ja/või kodakondsus läheb „pärit“ termini alla.</p>	Antud selgitus. Vt vastust ettepanekule nr 30.
50.	<p>Isiku identifitseerimine</p> <p>Teeme ettepaneku selguse huvides korrastada erinevates paragrahvides olevaid isikusamasuse tuvastamist puudutavaid sätteid.</p> <p>Erinevates kohtades olevatest sätetest ja nende koosmõjust on väga keeruline selget pilti saada. Näiteks nn ID-kaardi tuvastatud isikute summapiirangud tulevad välja videotuvastuse paragrahvist. Samuti jätkuvalt ei ole lõpuni selge kahe allika nõuded. Samuti küsimuse all sisuline ja vormiline vahe tegemine isiku tuvastamise ja isikusamasuse tuvastamise osas.</p>	Arvestatud osaliselt, §-de 21 ja 31 muudatustega.
Eesti Kinnisvarafirmade Liit		
51.	Kehtestada kinnisvarabüroodele leebemad hoolsusmeetmed.	Mittearvestatud, antud selgitus. Direktiiv ei võimalda kinnisvarasektorile eraldi leebemate reeglite kehtestamist. Siiski, kui kinnisvaratehingutes osaleb ka notar ja/või krediiasutus, kes on tehingupoolte suhtes hoolsusmeetmeid kohaldanud, võib see vastavalt riskipõhisele lähenemise olla aluseks meetmete kohaldamisele lihtsustatud korras.

52.	<p>Riigi poolt tuleb välja töötada sektoripõhised riskihinnangud ja juhised, mis võimaldavad kohustatud isikul riske adekvaatselt hinnata ja hoolsusmeeteid tõhusamalt rakendada ning mõista seadusega ettenähtud kohustusi selgemalt.</p>	<p>Antud selgitus. Sektoripõhiste riskihinnangute väljatöötamine toimub §-s 11 nimetatud riikliku riskihinnangu raames koostöös vastavate sektorite esindajatega (eeldatavasti 2019. aasta sügisel). Juhiste väljatöötamine on järelevalveasutuste ülesanne, mis väljub käesoleva eelnõu raamidest.</p>
53.	<p>Hoolsusmeetmete rakendamise dubleerimist tuleb vähendada, võimaldamaks kohustatud isikute vahelisi andmete riskasutust, kehtestades andmetele kehtivusaeg konkreetse subjekti kohta ning võimaldada tasuta andmepäringuid, luues selleks riigi poolt rahastatud andmesüsteemid ja- platvormid, milles sisalduva teabe piisavuse, adekvaatsuse ja täpsuse eest vastutab riik.</p>	<p>Arvestatud osaliselt §-de 16 ja 20 muudatustega.</p>
54.	<p>Seadusega kehtestada erand, mille kohaselt hoolsusmeetmete rakendamisel saadud teabe edastamine teisele kohustatud subjektile on lubatav ilma, et sellega rikutaks pangasaladust või muud ametisaladuse hoidmise kohustust.</p>	<p>Arvestatud, vastavalt täiendatud § 16.</p>
<p>Eesti Kirikute Nõukogu</p>		
55.	<p>Usulistes ühendustes ja mittetulundusühingutes on olemuslikult täiesti vale käsitada juhatuse liikmeid kui „kasusaajaid“. Sõna „kasusaaja“ tähendab eesti keeles otseselt isikut, kes saab kasu (<i>„Eesti keele seletav sõnaraamat 2“, lk 141/142, Tallinn 2009</i>). On selge, et ühegi seaduse või selle seletusega ei saa sõnale anda vastupidist tähendust.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Täpsustatud ja liigendatud on seaduse § 9 lõikes 1 sisalduv „tegeliku kasusaaja“ definitsioon.</p>
<p>Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve ja sanktsioneerimise menetlusliku raamistiku eksperttöörühm</p>		
56.	<p>Täiendada RahaPTS-i FIS-i § 50² ja 50³ sarnaste sätetega vilepuhujate kaitse kohta.</p>	<p>Arvestatud. RahaPTS-i täiendatud §-ga 52¹, samuti muudetud § 52 lõiget 4.</p>

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise institutsionaalse raamistiku eksperttöörühm

<p>57. Täiendada RahaPTSi §-ga 2¹ järgmises sõnastuses:</p> <p>„2¹. Kohustatud isikute teatamiskohustus</p> <p>(1) Käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud isik, kellel ei ole tegevusloa taotlemise kohustust käesoleva seaduse või muu õigusakti alusel, esitab enne majandustegevuse alustamist teate asjaomasel tegevusalal majandustegevuse alustamise kohta (edaspidi <i>majandustegevusteade</i>).</p> <p>(2) Majandustegevusteade esitatakse Majandustegevuse registri pidajale järgmistel juhtudel:</p> <ol style="list-style-type: none">1) isik vahendab kinnisvara omandamise või kasutusõigusega seotud tehinguid;2) isik tasub või võtab vastu sularaha üle 10 000 euro või sellega võrdväärse summa muus vääringus, sõltumata sellest, kas rahaline kohustus täidetakse tehingus ühe maksena või mitme omavahel seotud maksena kuni üheaastase perioodi jooksul ning isik vastab kaupleja mõistele kaubandustegevuse seaduse tähenduses;3) isik pakub raamatupidamisteenuseid;4) isik pakub nõustamisteenuseid raamatupidamise või maksustamise valdkonnas;5) isik osutab piiriülese sularaha ja väärtpaberite veo teenuseid;6) isik teostab käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud tehinguid muu õigusteenuse osutajana. <p>(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik esitab registripidajale taotluse registreeringu kustutamiseks, kui:</p> <ol style="list-style-type: none">1) isik ei ole 6 kuu jooksul teostanud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tehinguid ega pakkunud nimetatud teenuseid;2) isik soovib lõpetada teate esitamise aluseks olnud majandustegevuse.	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Põhjendatud pole direktiivi nõuetest kaugemale minek halduskoormust suurendaval moel.</p>
--	--

	<p>(4) Majandustegevusteade peab sisaldama majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõigetes 1 ja 3 nimetatud andmeid.“</p> <p>Rakendussäte:</p> <p>„§XX Kohustatud isikute teatamiskohustuse rakendamine</p> <p>Käesoleva seaduse § 2¹ jõustumise ajal selle lõikes 2 nimetatud isik, kes on oma majandustegevust juba alustanud, esitab sama sätte lõikele 4 vastava majandustegevusteate esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 6 kuud käesoleva sätte jõustumisest.“</p>	
58.	<p>Täiendada RahaPTSi paragrahvi 19:</p> <p>„(2⁴) Usaldusfondide ja äriühingute teenuse pakkuja kohaldab hoolsusmeetmeid igakordselt juhuti tehingu tegemisel või vahendamisel.“.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Põhjendatud pole direktiivi nõuetest kaugemale minek halduskoormust suurendaval moel.</p>
59.	<p>Täiendada rahvusvahelise sanktsiooni seadust (RT I, 19.03.2019, 11) järgmiselt:</p> <p>1) paragrahvi 30 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:</p> <p>„(3¹) Finantsinspeksioon teeb järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle nende krediitiasutuste ning finantseerimisasutuste poolt, kelle üle ta teeb järelevalvet Finantsinspeksiooni seaduse alusel ja kooskõlas Euroopa Liidu õigusaktidega. Finantsinspeksioon teeb järelevalvet Finantsinspeksiooni seaduses ja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse 7. peatükis sätestatud korras, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.“;</p> <p>2) paragrahv 32 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:</p> <p>„§ 32. Rahapesu andmebüroo või Finantsinspeksiooni ettekirjutus</p> <p>(1) Rahapesu andmebüroo või Finantsinspeksioon võib teha ettekirjutuse käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 ettenähtud vastutava juhatuse liikme ja § 20 lõikes 3 ettenähtud vastutava isiku määramiseks ning käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud nõuetele vastavate protseduurireeglite ja sisekontrolli eeskirja kehtestamiseks.</p>	<p>Arvestatud.</p>

	<p>(2) Finantssanktsiooni rikkumise kahtluse korral võib rahapesu andmebüroo või Finantsinspeksioon rikkumise kahtlusega tehingu või toimingu ettekirjutusega peatada või kohustada võtma finantssanktsiooni kohaldamiseks vajalikke meetmeid.</p> <p>(3) Kui rahapesu andmebürool või Finantsinspeksioonil on kahtlus, et tehinguga finantseeritakse rahvusvahelise sanktsiooniga keelatud või piiratud kauba või vara käsutamist või nendega seotud teenuseid või tasutakse nende eest või tasutakse rahvusvahelise sanktsiooniga keelatud või piiratud teenuse eest, võib ta tehingu ettekirjutusega peatada.</p> <p>(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud ettekirjutuse võib kehtestada maksimaalselt kuni selle aluseks oleva rahvusvahelise sanktsiooni kehtivusaja lõppemiseni.</p> <p>(5) Rahapesu andmebüroo või Finantsinspeksioon teeb ettekirjutuse puudutatud isikule teatavaks kahe tööpäeva jooksul, teavitades teda ettekirjutuse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õiguslikust alusest; 2) sisust ja ulatusest; 3) alguskuupäevast; 4) erandite tegemise alustest ja korrast; 5) vaidlustamise korrast.“. 	
60.	Täiendada RahaPTS-i paragrahviga, mis võimaldaks RAB-il saada kohustatud isikutelt strateegilise analüüsi teostamiseks vajalikke aruandeid, samuti sanktsiooniga aruandluskohustuse rikkumise eest.	Arvestatud. Vastavalt pakutud sõnastusele on seadust täiendatud §-dega 54 ¹ ja 94 ³ .